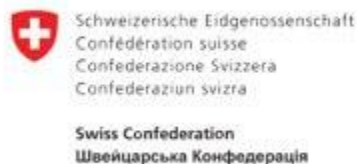
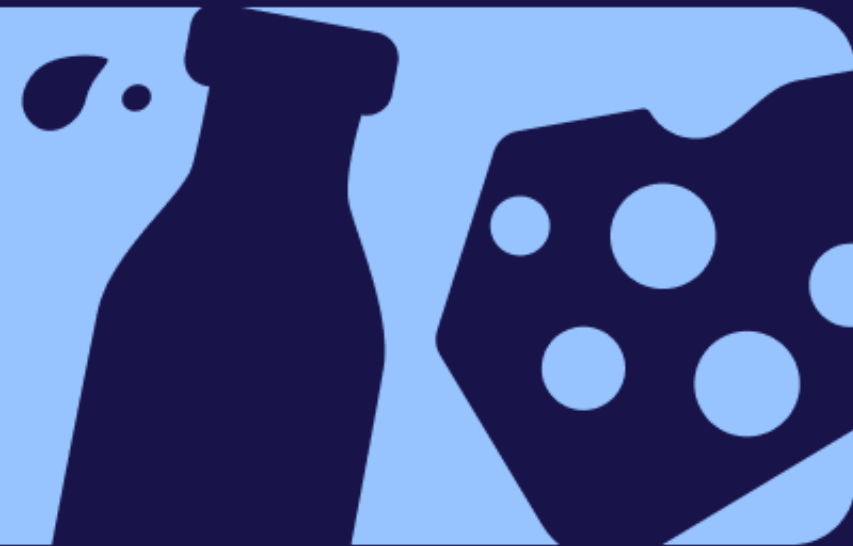

БЮЛЕТЕНЬ

11 листопада 2025

ТРЕНДИ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, 2025. ОСОБЛИВОСТІ ТОРГІВЛІ В ОАЕ ТА УЗБЕКИСТАНІ

Спеціальний інформаційно-аналітичний бюлетень підготовлений агентством Інфагро в межах серії експертних зустрічей з підтримки та просування експорту молочної продукції в умовах війни

Динаміка, структура, географія

Починаючи з 2022 року, під впливом повномасштабної війни, в Україні помітно змінився баланс зовнішньої торгівлі молочними продуктами. Якщо до війни простежувався стійкий тренд до скорочення експорту та зростання імпорту молочних товарів, то в останні роки, незважаючи на помітне зменшення виробництва молока, експорт молочних продуктів принаймні був не меншим за довоєнні показники, а імпорт значно зменшився. Чистий експорт зараз коливається у межах 0,2–0,4 млн тонн в еквіваленті молока. Але причина цього полягає у зменшенні внутрішнього споживання через демографічну кризу.

У 2022 році спостерігався сплеск експорту. У 2025 році очікується нова хвиля зростання зовнішніх продажів — орієнтовно до 0,7 млн т. Такий прогноз можна зробити, зважаючи на збільшення пропозиції сировини на переробку при обмеженому зростанні споживання окремих категорій молочних продуктів.

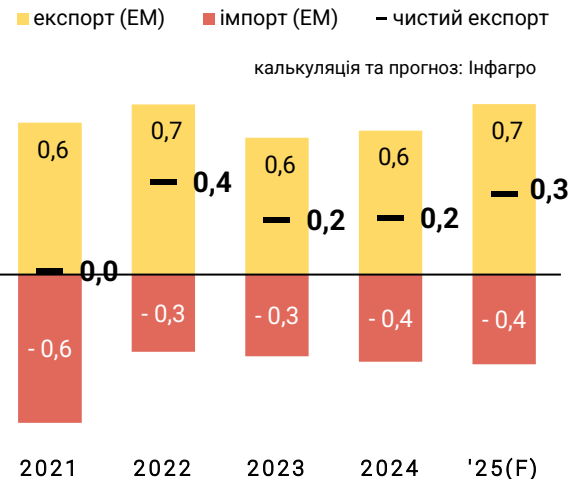
Водночас прогнозується певне підвищення імпорту — до 0,4 млн т, переважно за рахунок збільшення ввезення сиру. Проте навіть за таких умов у 2025 році експорт перевищуватиме імпорт на 0,3 млн т (в еквіваленті молока). У грошовому виразі чистий експорт становитиме близько 105 млн дол. США, що є непоганим результатом, хоча й майже удвічі меншим за показник 2022 року в основному через збільшення імпорту сирів.

Важливим фактором зростання експорту стало переформатування географії зовнішніх поставок. До 2022 року понад половина експорту йшла до пострадянських країн, тоді як продажі до Європейського Союзу обмежувалися переважно технічним казеїном, маслом і сухим молоком у невеликих обсягах. Однак протягом останніх років частка експорту до країн ЄС зросла в рази і за підсумками дев'яти місяців 2025 року становить 41% від загального обсягу експорту у грошовому виразі. Цього вдалося досягти виключно завдяки запровадженню Європейською комісією режиму «торговельного безвізу» для українських товарів, який діяв з 5 червня 2022 року до 5 червня 2025 року. Після завершення дії цього режиму було відновлено квотування імпорту. Однак з листопада 2025 року почала діяти нова угода між Україною та ЄС. Згідно з нею, обсяги безмитних квот були суттєво збільшені, а за деякими товарними позиціями торгівлю повністю лібералізовано.

Основу експорту поки становлять біржові молокопродукти. В поточному році (три квартали) чверть виручки надійшло від реалізації масла. Зростають і продажі свіжих молокопродуктів та сиру.

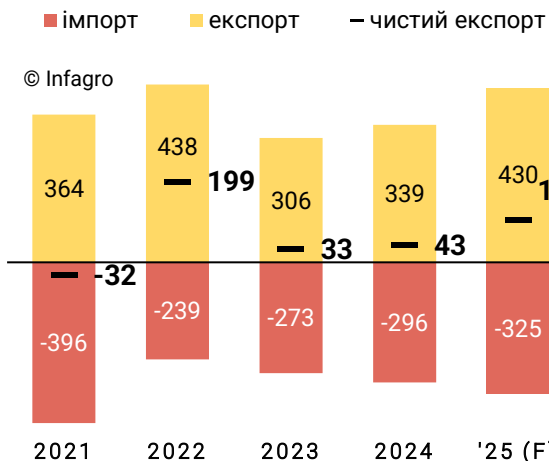
ДИНАМІКА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В ЕКВІВАЛЕНТІ МОЛОКА (БАЗИС 3,4/3,0)

МЛН
ТОНН

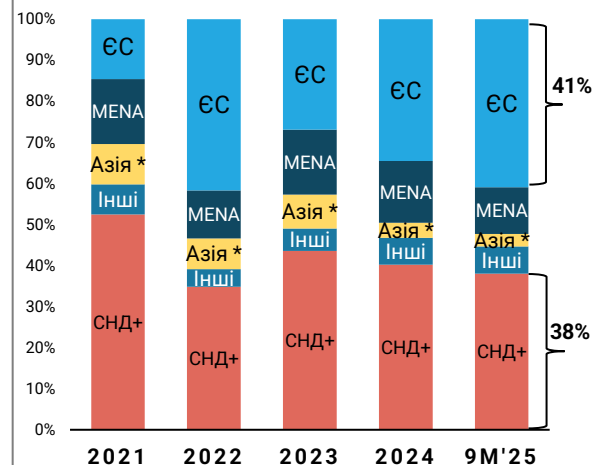
ДИНАМІКА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В ВАРТІСНОМУ ВИРАЗІ (У Т.Ч. МОЛОКОМІСНІ, МОРОЗИВО, ДХ І КАЗЕЇНИ)

МЛН
USD

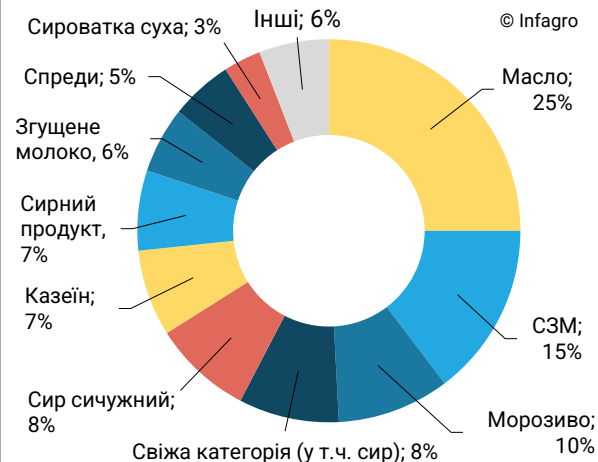
ЗМІНА ГЕОГРАФІЇ МОЛОЧНОГО ЕКСПОРТУ В ВІДНОСНОМУ ВИРАЗІ

калькуляція Інфагро; * - Північна та Південно-Східна Азія

СТРУКТУРА ЕКСПОРТУ МОЛОЧНИХ ТОВАРІВ У ВАРТІСНОМУ ВИРАЗІ ЗА 9 МІСЯЦІВ 2025

© Infagro

Вплив цінової кон'юнктури на тренди зовнішньої торгівлі

Світова торгівля молочними продуктами характеризується певною ціновою циклічністю, яка проявляється через коливання біржових котирувань з періодичністю у кілька років. На формування таких циклів впливають різноманітні економічні, геополітичні та інші чинники.

У 2020–2021 роках спостерігалися мінімальні рівні цін на основні види молокопродуктів, що було зумовлено наслідками пандемії COVID-19. Після поступового виходу з пандемічної кризи, у 2022 році ціни на молочні продукти різко зросли під впливом відкладеного попиту, сягнувши рекордних величин. Така ринкова кон'юнктура стала сприятливою для українських виробників: вигідна зовнішня торгівля дозволила більшості підприємств утриматися на плаву у перший рік повномасштабної війни.

Протягом 2022 року ринки виявилися «перегрітими» і споживачі не були готові до таких високих цін. У 2023 році на глобальних ринках ціни на молочні товари знову впали.

Певне поживлення світової торгівлі відбувалося з 2024 року як результат відновлення імпорту країнами Азії та MENA. Особливо стрімко зросли ціни в Європі: восени 2024 року вартість вершкового масла сягнула рекордних 9000 дол. США за тону. У другому півріччі того ж року фіксувалось також зростання цін на сир і суху сироватку.

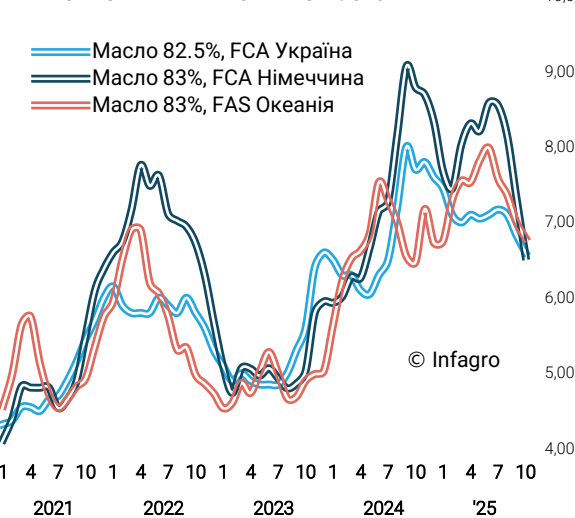
На початку 2025 року світові ціни на молокопродукти дещо знизилися, проте вже навесні з'явився новий висхідний тренд, який тривав до початку осені. У вересні-жовтні відбувся різкий обвал цін на більшість молочних товарів. Основною причиною стала надлишкова пропозиція продукції на глобальних ринках через збільшення виробництва молока у провідних країнах-експортерах — ЄС, США та Новій Зеландії.

Український ринок, як складова світової торговельної системи, реагує на глобальні цінові коливання, особливо щодо позицій з високою експортною часткою. Завдяки активним поставкам масла до країн ЄС, внутрішні ціни на цей продукт залишалися досить високими як восени 2024 року, так і у другому та третьому кварталах 2025 року. Експортні ціни на суху сироватку у 2025 році зросли майже вдвічі порівняно з 2023 роком. Водночас ціни на сухе молоко залишалися відносно стабільними, що відповідає загальносвітовим тенденціям.

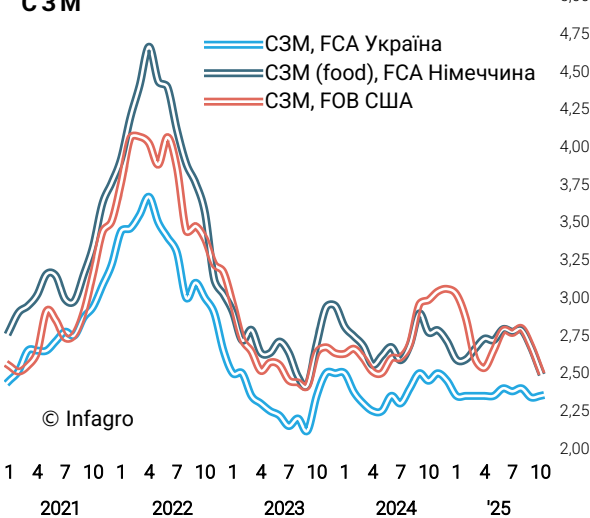
Однак з початком осені 2025 року в Україні, як і на глобальних ринках, відбулося помітне зниження експортних цін на більшість молочних продуктів, ледь не нижче межі рентабельності.

Наразі явних ознак відновлення висхідного цінового тренду не проглядається. За попередніми прогнозами, стабілізація ринків та поступове зростання цін можуть розпочатися не раніше 2026 року.

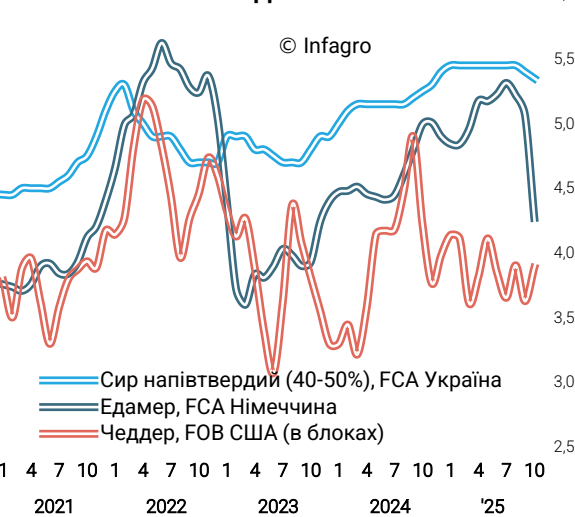
ПОРІВНЯННЯ СВІТОВИХ ЦІН НА МАСЛО ВЕРШКОВЕ 82.5%

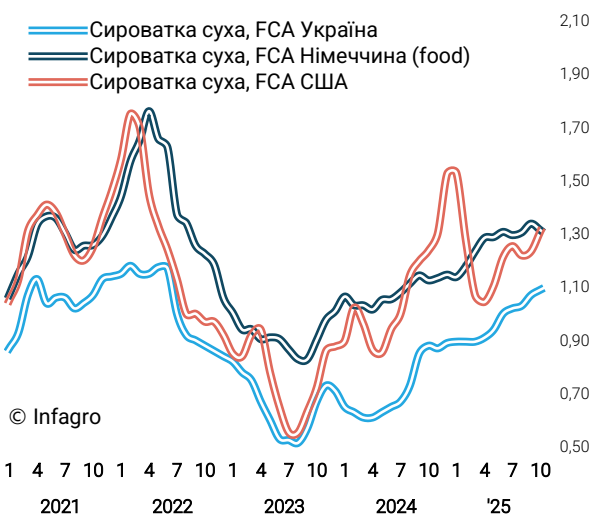
ПОРІВНЯННЯ СВІТОВИХ ЦІН НА СЗМ

ПОРІВНЯННЯ СВІТОВИХ ЦІН НА СИР НАПІВТВЕРДИЙ

ПОРІВНЯННЯ СВІТОВИХ ЦІН НА СИРОВАТКУ СУХУ

ОАЕ

Країни MENA виглядають досить перспективними для роботи як локальних виробників молока, так і світових експортерів. Кількість населення в регіоні зростає й наближається до 550 млн осіб. Багато країн мають досить високий рівень ВВП. Споживання молочних продуктів на душу населення значно вище, ніж загалом у країнах Африки та Азії.

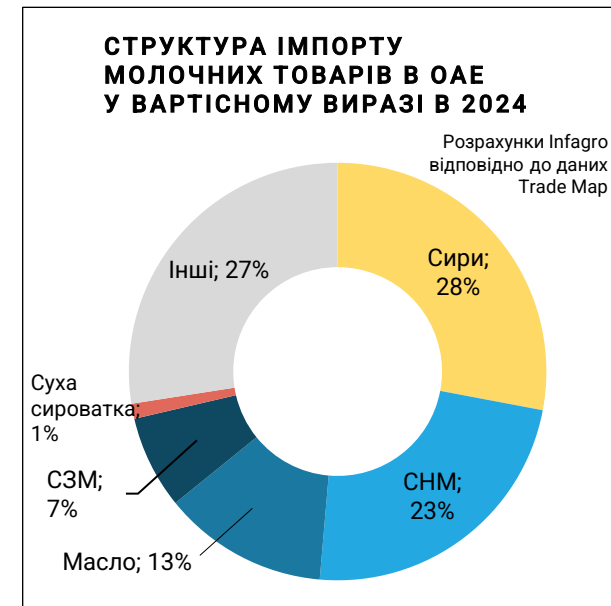
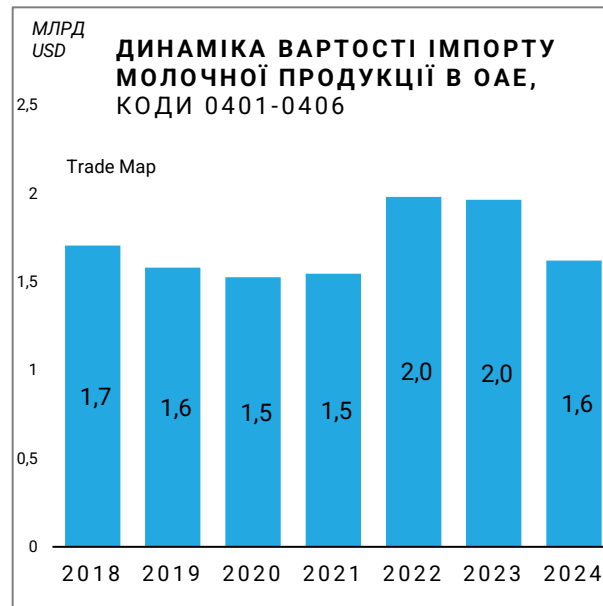
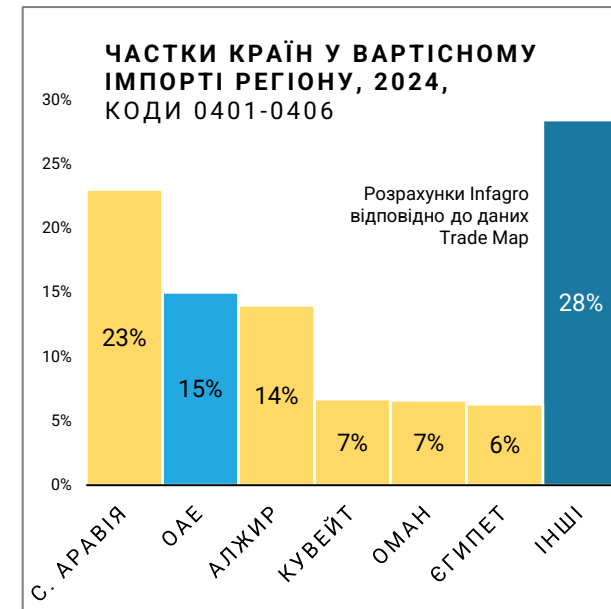
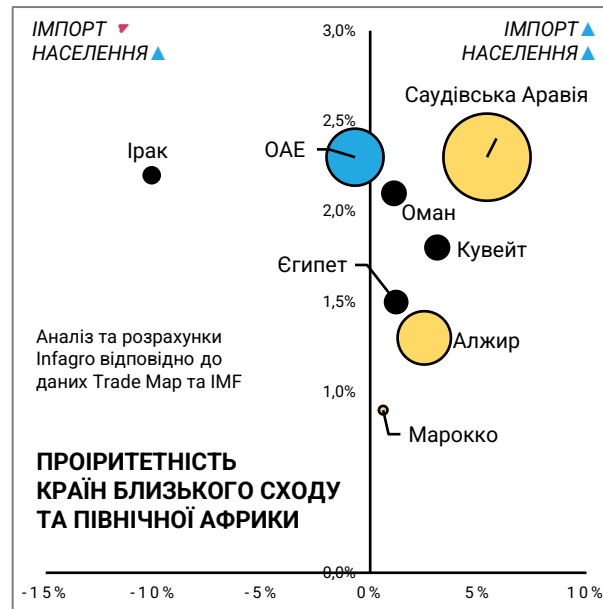
Об'єднані Арабські Емірати — одна з найбагатших країн регіону, ВВП на душу населення становить понад 50 тис. доларів США. Проте населення країни порівняно невелике (10,2 млн осіб), а споживання молочних продуктів на душу населення становить лише близько 160 кг на рік. Власне, виробництво молока в країні обмежене, тому імпорту як молочної сировини, так і готових молокопродуктів є досить значним.

Близько 15% усього молочного імпорту країн MENA припадає на ОАЕ. Більше молокопродуктів у регіоні імпортує лише Саудівська Аравія, де населення втричі більше. Фактично на кожного середньостатистичного жителя країни ОАЕ щороку закуповують молочних продуктів за кордоном на суму близько 170 доларів США.

На відміну від більшості інших країн регіону, основу імпорту ОАЕ становлять молочні продукти з вищою доданою вартістю. У 2024 році 28% усіх коштів, витрачених на імпорту, припало на сир. Країна також активно закуповує сухе незбиране молоко (до 200 тис. тонн на рік) для власного виробництва молокопродуктів. Більше цього товару закуповують лише Китай та Алжир. ОАЕ також є потужним світовим імпортером масла, закуповуючи щорічно близько 35 тис. тонн. Навіть імпорту свіжих молокопродуктів залишається досить значним, попри складну й дорожу логістику.

Частка України в постачанні молочних продуктів до Об'єднаних Арабських Еміратів поки що зовсім незначна. Українські експортери поставляють до цієї країни молокопродуктів на суму не більше ніж 3 млн доларів США на рік. Постачаються переважно масло, спреди та свіжі молокопродукти, а також сухе молоко, сироватка, морозиво й невеликі обсяги сиру.

Проте в перспективі українські виробники молокопродуктів мають шанс суттєво наростити обсяги експорту до ОАЕ. Адже Україна та Об'єднані Арабські Емірати у 2025 році уклали Угоду про всеосяжне економічне партнерство. Найперспективнішими для зростання поставок у найближчий період є сухе незбиране молоко та масло, а згодом збільшуватимуться поставки більш маржинальних позицій — сирів, свіжих молокопродуктів і морозива.

Узбекистан

У пострадянських країнах Середньої Азії та Кавказу проживає понад 95 млн осіб. Рівень споживання молока в регіоні загалом досить високий, хоча офіційна статистика щодо обсягів виробництва молока може бути неточною або неповною. Не всі країни забезпечують свої потреби у молочних продуктах власним виробництвом. Також стримуючим фактором розвитку ринку залишається обмежена платоспроможність населення більшості країн регіону.

Близько 38% населення регіону (приблизно 37 млн осіб) проживає в Узбекистані, що робить його потенційно найбільшим споживчим ринком, у тому числі для молочних продуктів. Економіка країни ще не досягла рівня, достатнього для високої купівельної спроможності: ВВП на душу населення становить близько 3 тис. дол. США. Це обмежує споживання дорогих молочних товарів. Однак останніми роками спостерігається стабільне економічне зростання, що сприяє поступовому розширенню середнього класу та збільшенню попиту на якісні продукти харчування. Показовим індикатором зростання добробуту населення є стрімке збільшення імпорту молокопродуктів. Узбекистан демонструє найвищі темпи приросту зовнішніх закупівель серед країн Кавказу та Середньої Азії. Середньорічний темп зростання імпорту (CAGR) за останні сім років становить 36,6%.

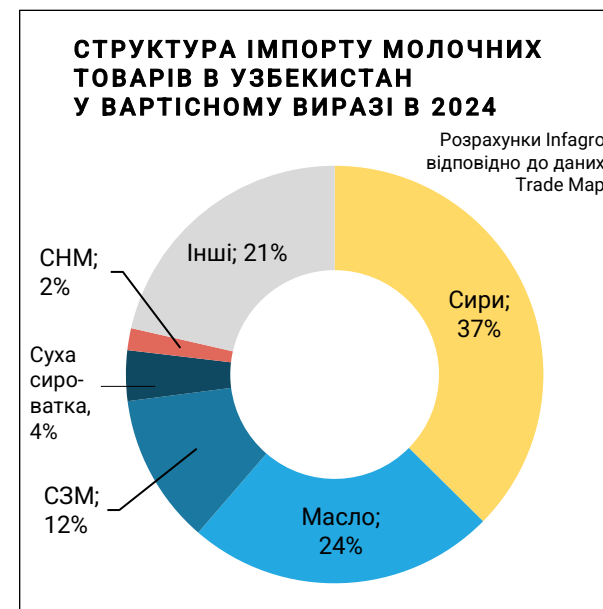
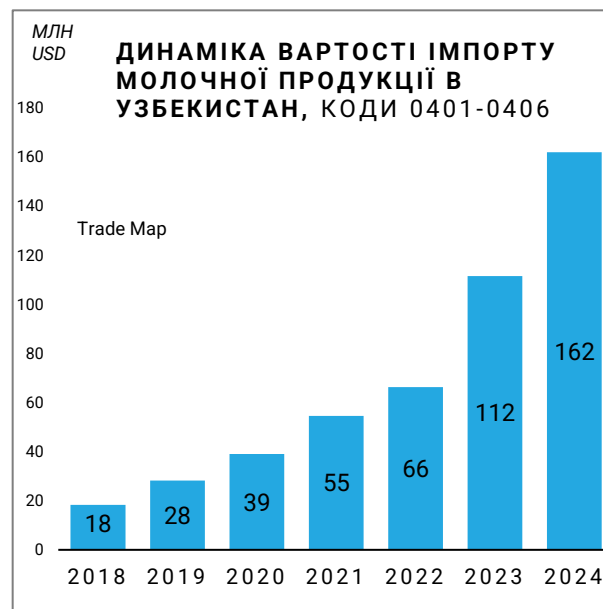
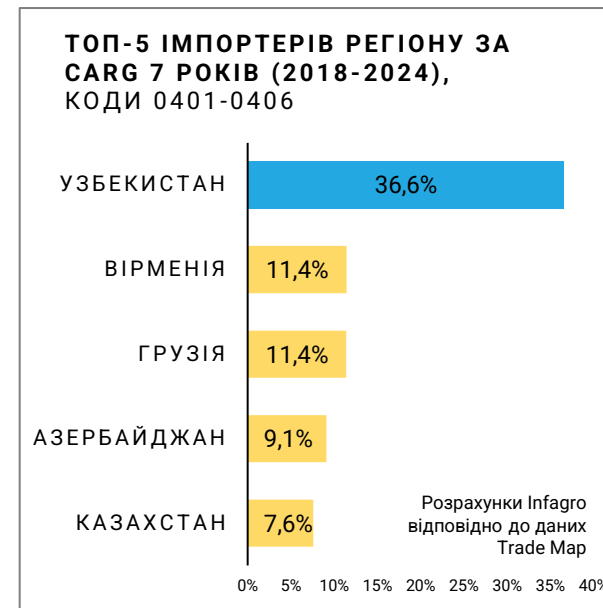
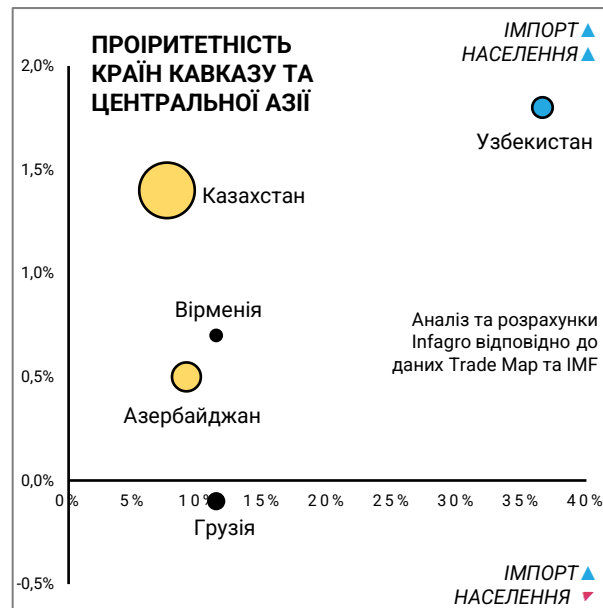
За період 2018–2024 років імпорт молочних продуктів в Узбекистан зріс у дев'ять разів, сягнувши 162 млн дол. США. Це становить близько 15% усього молочного імпорту регіону, поступаючись лише Казахстану та Азербайджану.

У структурі імпорту найбільшу частку займають сири та вершкове масло, тобто продукція з найвищою доданою вартістю. У 2024 році імпорт сирів різних видів становив близько 60 млн дол. США, що в чотири рази більше, ніж сім років тому. Імпорт вершкового масла за цей період зріс приблизно вдвічі та досяг 38 млн дол. США у 2024 році.

Крім того, значну частку імпорту становлять сухе знежирене молоко, суха сироватка, молочні консерви та свіжі молочні продукти.

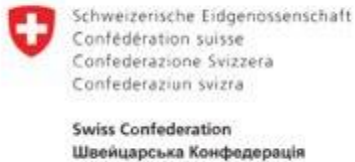
Українські постачальники також присутні на узбецькому ринку, проте обсяги експорту поки що залишаються незначними. Через війну значно ускладнилась і здорожчала логістика, що зробило постачання дешевих товарів невігідним.

До 2022 року українські підприємства активно експортували до Узбекистану спреди, молокомісні консерви, сирні продукти. Нині ж, за умов високих логістичних витрат, економічно доцільними залишаються поставки сиру, вершкового масла, дитячого харчування та окремих нішевих продуктів з вищою маржею.

ТРЕНДИ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, 2025. ОСОБЛИВОСТІ ТОРГІВЛІ В ОАЕ ТА УЗБЕКИСТАНІ

Спеціальний інформаційно-аналітичний бюлетень підготовлений агентством Інфагро в межах серії експертних зустрічей з підтримки та просування експорту молочної продукції в умовах війни

FiBL

SAFOSO

ОФІС З РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА ЕКСПОРТУ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА

Бізнес

Цей інформаційно-аналітичний бюлетень підготовлений агентством Інфагро виключно з інформаційною метою та не гарантує точності і повноти інформації. При підготовці матеріалів використані дані Держстату України, матеріали інших відкритих джерел, дані власних моніторингів, розрахунки та оцінки Інфагро. По додаткову інформацію щодо даних, розрахунків і прогнозів можна звертатись +380 44 258 2502; info@infagro.com.ua; ТОВ Інфагро, Київ, 2025.

Цю публікацію було створено за підтримки Швейцарії в межах швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України» (QFTP), що впроваджується Дослідним інститутом органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) у партнерстві із SAFOSO AG (Швейцарія). Відповідальність за зміст цієї публікації несе виключно автор(и). Точка зору автора(ів) не обов'язково відображає точку зору SECO, FiBL, SAFOSO AG, www.qftp.org.